

Sergej Kurdakov

Odpusti mi, Nataša

O ruskem Savlu, ki je v 20. stoletju
postal Pavel ...



Mohorjeva
Celovec

Naslov izvirne izdaje: Sergei Kourdakov, The Persecutor
© 1973 by Fleming H. Revell Company, New Jersey

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.161.1-312.6
271.222(47):323.281

KURDAKOV, Sergej

Odpusti mi, Nataša : o ruskem Savlu, ki je v našem stoletju postal Pavel
--- / Sergej Kurdakov ; [spremna beseda Vinko Ošlak]. - 2. izd. - Celovec :
Mohorjeva družba, 2014

Prevod dela: The persecutor

ISBN 978-3-7086-0812-9

272659200

2. izdaja 2014

Sergej Kurdakov, Odpusti mi, Nataša

Spremna beseda: Vinko Ošlak

Urednik: Hanzi Filipič

© slovenske izdaje Mohorjeva založba, Celovec–Ljubljana–
Dunaj 2014

Za založbo: Hanzi Filipič

Izdala, založila in tiskala Mohorjeva družba v Celovcu, 2014

Prva izdaja je izšla v letu 1987.

2. izdaja 2014

Naklada: 500 izvodov

Cena: 18,90 €

ISBN 978-3-7086-0812-9

Njegova zgodba ...

Ob branju knjige ruskega spreobrnjenca Sergeja Kurdkova mi je prišel na misel znani Bergmanov film „Prizori iz zakonskega življenja“, ki je sestavljen iz dveh delov, od katerih je vsak oblikovan kot samostojen film, ki pa svoje dopolnilo vendarle najde šele v drugem delu. In ta dela se imenujeta: „Njena zgodba“ in „Njegova zgodba“. Zakaj vlečem na dan to primerjavo, ki z vsebino samo nima nobenega opravka?

Pred letom je Mohorjeva v Celovcu izdala pričevanje ruske spreobrnjenke Tatjane Goričeve. Ta profesorica marksistične „filozofije“ na leningrajski medicinski fakulteti je bila izšolana, kako tolči duha in razum mladih ljudi, v katerih bi se utegnila oglasiti tudi struna vere. Na določeni točki tega pobijanja se prebudi in spreobrne. Začne izdajati verski časopis za ženske in postane „primer“ za KGB, dokler je nazadnje ne izženejo. Zdaj deluje v civilno svobodnem delu Evrope in širi Kristusovo blagovest. To je njena zgodba.

Zdaj pa pošilja Mohorjeva med bralce pričevanje drugačne, krutejše vrste. Sergej, v svoji mladostni vnetosti in radikalnosti pravcati Savel kremeljskega sinedrija, je bil izšolan za to, da je tolkel telesa kristjanov, te brezpravne raje sovjetskega partijskega fevdalizma. Toda, kot pravi

v svojem pismu p. Tone Zrnec, ki ima gotovo največ zaslug za to, da je bilo delo prevedeno v slovenščino in da je zdaj natisnjeno v knjižni obliki: „Mladega moža je iskal in zasledoval Sveti Duh, ko je preganjal vernike; in ko jih je preganjal in začel slediti Božji svetlobi, ga je, njega, preganjalca in služabnika strukture, zasledovala in umorila ta ista struktura.“ To pa je njegova zgodba. Zgodba ruskega Savla, ki je postal Pavel – in ki je tudi doživel, še ne 22 let star, usodo usmrčenega apostola s tem imenom.

„Njena“ in „njegova“ zgodba bodi torej prispodoba za dvojni prijem totalitarizma, ki gre pred očmi svetovne javnosti „s knjigo nad knjigo“ – za zidovi terorja pa z „gumi-jevko, pištolo in farmacijo nad telo“.

Bralcu ne kaže kvariti užitka s povzemanjem dogodkov, kakor so razvrščeni v pripovedi. Zato pa morda ni odveč postaviti problem te njegove zgodbe v okvir našega trenutka, v okvir dogodkov od Ljubljane do Pekinga, ki se vsaj na zunaj zde kot odjuga, kot olajšanje, kot nekaj, kar bi utegnilo tudi naši knjigi odvzeti nekaj moralnega in zgodovinskega naboja.

Evangelij nam naroča, naj bomo zviti kakor kače in modri kakor golobje. Tega ne smemo razumeti v smislu nečajevskega katekizma, da lahko uporabljamo laž in prevaro, temveč kot opozorilo, da imamo v življenju in v zgodovini resnega in nadvse inteligentnega protiigralca, ki ima svoj protiodrešitveni načrt. Zato je določena naivnost, ki je postala drža, s katero si kristjan nekako ureja svoje krhko razmerje do protikrščanske oblasti, katero sicer notranje ali zasebno odklanja, na zunaj pa ji daje potuho, greh zoper resnico.

Kristus nikoli ni učil upirati se oblastem. Prav naspro-

tno: učil je pokorščino do oblasti. Toda vsaka pokorščina ima svojo mejo, čez katero nihče ne sme stopiti: – Boga je treba bolj ubogati kakor ljudi! To je meja greha. In najbolj razširjen greh, ki se v tem odnosu dogaja, je greh laži. Laži in prenašanja laži. Tisti, ki samemu sebi laže, kako je pravzaprav vse v redu, in ta izgovor, s katerim tolaži lastno vest, celo razširja med ljudmi, nima bistveno manjšega deleža pri ohranjanju krivične oblasti kot pa ta oblast sama.

Pričevanje te knjige pa ima prav v kontekstu današnjega časa tudi svoj pozitiven vidik. Pokaže nam, kar je spet stara evangelijska resnica, da moramo biti sicer skeptični in skrajno previdni do sistemov, ki imajo v javnem ali pa zakritem programu izkoreninjenje krščanstva – da pa po drugi strani nikoli ne smemo izgubiti upanja za slehernega posameznika, pa četudi igra v takem nečloveškem sistemu ključno vlogo.

Morda je sploh ena najtežjih „vaj“ v krščanstvu ta, da s vlu nenehno puščamo odprto možnost, da kdaj vendarle postane Pavel. Samo Bog ve, koliko Savlov ni moglo priti do Pavla, ker jih je od tega odvrčala naša navidez krščanska „pravičnost“, ki se je zgražala nad tem, da bi tisti, ki je prišel na njivo šele ob deveti ali celo dvanajsti uri, dobil enako plačilo kot oni, ki je prišel že ob šestih zjutraj.

Prav je tedaj, da smo skrajno previdni in skeptični do Gorbačova državnika, predvsem pa šefa centralne partije svetovnega komunizma; polni upanja pa moramo biti za človeka Mihaela v njem, ki ga ogreva isto sonce božje ljubezni kot kateregakoli izmed nas, in ki ga Sveti Duh po nevidnih poteh morda že vodi k spreobrnitvi in odrešenju. In šel bom še dlje: protest ali previdnostno svarilo zoper generalnega sekretarja partije in s tem tudi generalnega

ključarja in paznika vseh sovjetskih zaporov, taborišč in psihiatričnih klinik, dobi polno verodostojnost in krščansko razsežnost šele takrat, ko ga spremlja molitev za dušo človeka, ki tiči pod trdo epoleto funkcije. Naivno je verjeti, da lahko funkcija generalnega sekretarja KP danes pomeni kaj drugega, kot je pomenila včeraj ali kot bo pomenila jutri. Še večja naivnost pa je verjeti, da je usoda človeka na napačnem mestu tudi v odrešitvenem načrtu za vselej zapечатena. To bi bilo merjenje in omejevanje Božje milosti po neznatnih močeh človeka.

Veličastna je ta Božja ekonomija, po kateri lahko iz največjega preganjalca postane največji brat. A je tudi najtrša preizkušnja za kristjana, ki je s pol srca še vedno v tisti zgolj človeški pravičnosti, ki nima prostora za zamudnike v spreobrnitvi.

Tudi ta pretresljiva knjiga Sergeja Kurdakova s krvjo lastne smrti pričuje za to, da je spreobrnitev, če je spreobrnitev, vedno *p r a v o č a s n a*; in da nas, ki smo „pravični“, ki smo delavci šeste ure zjutraj, odrekanje možnosti in pravice Savlu, še tako strašnemu Savlu, da bi postal Pavel, dela vselej *p r e p o z n e*!

Vinko Ošlak, Celovec 1987

Pripis k drugi izdaji

Mihael Gorbačov kot generalni sekretar druge največje komunistične partije na svetu – če naj bi okrvavljena čast prve pripadala Kitajski – je danes zgodovina. Pravzaprav žalostna zgodovina. Namesto junaka, ki bi spoznal zmotno, jo javno obžaloval, imamo opraviti z medijsko zvezdo najnižjega razreda, s smešnim zabavljacem dekadentne zahodne meščanske subkulture, ki pa je dejansko zadnji destilat vsakega poskusa, da bi si uredili ta svet pravično brez tistega, ki je Pravičnost sama, brez Boga, brez katerega se zaman trudijo zidarji (Ps 127,1) in zaman bde stražarji.

Komunizem kot državni sistem je v civiliziranem svetu zgodovina, kakor v neciviliziranem še ni. Ni pa zgodovina, ampak permanentna prisotnost duha, iz katerega je porojen. Kakor so zavezniške sile v letu 1945 premagale nacionalni socializem kot enega izmed treh rogov totalitarne pošasti, poleg fašističnega in komunističnega, na vojaški ravni, nikakor pa ne tudi na duhovni, in je duh te demonske domislice danes morda bolj živ kakor v času, ko je navdihoval morilska taborišča tretjega rajha, je tudi navidezna pomlad konec osemdesetih let premagala samo administrativno in vojaško okostje in oklep komunističnega roga troroge pošasti, medtem ko duh, namreč demonski duh tega pojava, živi in deluje naprej. Žrtve novega pritiskanja

in preganjanja, ki se kažejo na obzorju, bodo iste kakor v prejšnjih časih, za katere je človeška nepoučljivost mislila, da so za vselej mimo, namreč Jezusovi rojaki Judje in njegovi učenci izmed poganov, novorojeni kristjani. V prvem pismu Timoteju piše Pavel: „Duh izrecno pravi, da bodo v poznejših časih nekateri odpadli od vere in se vdajali zavajajočim duhovom in naukom demonov, s hinavščino lažnivcev, ki imajo v svojo vest vžgano znamenje.“ O tem, kakšni bodo ljudje v poslednjih dneh, pa pravi v drugem pismu Timoteju, kakor bi gledal televizijski dnevnik v letu 2014: „Ljudje bodo namreč samoljubni, lakomni, bahavi, prevzetni, preklinjevalci, neposlušni staršem, nehvaležni in nesveti, brez srca, nespravljivi, obrekljivi, brez samobladovanja, divji, brez ljubezni do dobrega, izdajalski, predrzni, napihnjani. Raje bodo imeli naslade kakor Boga, držali se bodo zunanje oblike pobožnosti, zanikali pa njeno moč. Tudi teh se izogiblji.“ Knjiga Sergeja Kurdakova *Odpusti mi, Nataša* je danes, ob drugi slovenski izdaji, mogoče bolj aktualna, kakor je bila ob prvi, ko se je zdelo, da je demonski svet začel omahovati ...

Vinko Ošlak, februarja 2014